

ТАҚРИЗ

ба автореферата диссертатсияи Мансурӣ Чамшед Обидзода дар мавзуи «Ҳизбҳои сиёсӣ ҳамчун унсурҳои калидии низомии сиёсӣ ва нақши онҳо дар рушди нумӯи давлат (таҷрибаи Тоҷикистон)», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ, аз рӯи ихтисоси

5.6.2 - Ниҳодҳо, равандро ва технологияҳои сиёсӣ

Дар шароити таҳкими давлатдорӣ ва рушди минбаъдаи равандҳои демократӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқи ҳизбҳои сиёсӣ ҳамчун унсурҳои калидии низомии сиёсӣ ва омили муҳими ташаккул ва пойдории давлат яке аз масъалаҳои меҳвари илмӣ сиёсатшиносии муосир ба ҳисоб меравад.

Муҳаққиқ дар таҳқиқоти мазкур мақсад ва вазифаҳои илмиро дақиқ ва мантиқан асоснок муайян намуда, бо истифода аз маҷмӯи усулҳои таҳлилӣ, муқоисавӣ, таркибӣ ва ниҳодӣ масъалаҳои ташаккул, таҳаввул ва фаъолияти ҳизбҳои сиёсиро дар заминаи таҷрибаи миллӣ мавриди омӯзиш қарор додааст.

Дар раванди таҳқиқот аз дастовардҳои назариявии олимони ватанию хориҷӣ, инчунин аз таҷрибаи амалии фаъолияти ҳизбҳои сиёсӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври васеъ истифода шудааст, ки ин ба эътимоднокии хулосаҳои илмӣ мусоидат кардааст.

Навгониҳои илмӣ таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки муаллиф бо таъкиди таҳлили фарогир хусусиятҳои ташаккул ва фаъолияти ҳизбҳои сиёсиро дар шароити рушди давлатдорӣ миллӣ баррасӣ намуда, таъсири онҳоро ба равандҳои демократикунонӣ, таҳкими ваҳдати миллӣ ва рушди устувори давлат ба таври пайдарпай нишон додааст.

Ҳамзамон, масъалаи нақши ҳизбҳои сиёсӣ дар таҳкими суботи сиёсӣ ва такомули низомии бисёрҳизбӣ дар шакли ҷамъбастиҳои илмӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифта, роҳи усулҳои тақмили ҳамкории байниҳизбӣ ва давлат бо истифода аз механизмҳои муосири институтсионалӣ ва инноватсионӣ пешниҳод шудаанд.

Сохтори автореферат мантиқан асоснок буда, аз се боби ба ҳам алоқаманд иборат аст. Дар боби якум заминаҳои назариявӣ ва методологии омӯзиши ҳизбҳои сиёсӣ таҳлил гардида, нақши онҳо дар ташаккули фарҳанг ва шуури сиёсӣ асоснок карда шудааст. Дар боби дуюм фаъолияти амалии ҳизбҳо, таъсири онҳо ба рушди ҷомеаи шаҳрвандӣ, таҳкими ҳамгироии ниҳодӣ ва сахмгузори дар рушди фарҳанги сиёсӣ дар шароити муосир мавриди баррасии ҷамъбасти ба қарор гирифтааст. Боби сеюм ба масъалаҳои тақмили ҳамкории ҳизбҳои сиёсӣ

бо мақомоти давлатӣ, ташаккули эътилофҳо, таҳкими муколамаи сиёсӣ ва ҷорӣ намудани усулҳои навовари ҳамгирӣ ва мутобиқсозӣ ба талаботи ҷомеаи муосир бахшида шудааст.

Муаллиф тавонистааст, ки ҳамзамон ҷанбаҳои назариявӣ ва амалии низоми бисёрҳизбиро таҳлил намуда, пешниҳоди мушаххаси илмӣ-амалиро ҷиҳати тақмили равандҳои сиёсии миллӣ ва баланд бардоштани самаранокии ҳамкориҳои байниҳизбӣ ироа намояд. Мулоҳизаҳо ва хулосаҳои пешниҳодгардида бо далелҳои муътамади илмӣ, таҳлилҳои муқоисавии асоснок ва мисолҳои мушаххаси амалии таҳкимёфтаи пуштибонӣ гардида, ҷавобгӯ будани сатҳи омодагии назариявӣ ва маҳорати таҳқиқотии муаллифро ба талаботи таҳқиқоти илмӣ инъикос менамоянд.

Натиҷаҳои илмии бадастомада метавонанд дар фаъолияти ҳизбҳои сиёсӣ, мақомоти давлатӣ, ниҳоди ҷомеаи шаҳрвандӣ ва инчунин дар раванди таҳия ва татбиқи сиёсати давлатӣ, тақмили қонунгузорӣ ва баланд бардоштани фарҳанги сиёсӣ истифода шаванд.

Дар баробари дастовардҳои таҳикот, метавон зикр намуд, ки баъзе паҳлуҳои масъалаи ҳанӯз имкони баррасии фарохтарро доранд. Аз ҷумла, зимни таҳлили асосҳои назариявӣ ва амалии фаъолияти ҳизбҳои сиёсӣ масъалаҳои ҷалби фаъолони шаҳрвандон, тақмили механизмҳои иттилоотрасонӣ ва мутобиқсозии фаъолияти ҳизбҳо ба шароити низоми сиёсии муосири Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд бо таҳлили амиқтару муфассалтар инъикос гарданд, ки ин бешубҳа ба ғановати минбаъдаи қори илмӣ мусоидат хоҳад намуд.

Ҳамзамон, дар ҷараёни таҳлил муқоисаи таҷрибаи давлатҳои дигар дар самти тақмил ва таҳкими низоми бисёрҳизбӣ ва мутобиқсозии он ба шароити миллӣ баррасӣ гардидааст. Бо вучуди ин, масъалаи истифодаи механизмҳои инноватсионии ҳамгирӣ ва тақвияти ҳамкориҳои байниниҳодӣ метавонад ба таври васеътар ва муфассалтар мавриди таҳлил қарор дода шавад, ки ин ба ғанигардонии муҳтавои илмӣ ва амалӣ мусоидат хоҳад намуд. Вале ҷунин мулоҳизаҳо хусусияти тавсиявӣ дошта, арзиши илмӣ ва амалии таҳқиқотро кам намекунад ва метавонанд заминаи таҳқиқоти минбаъдари фароҳам оранд.

Ба мақсад мувофиқ мебуд, ки муаллиф дар қорҳои минбаъда ба таҳлили ҳамҷонибаи ин самтҳо тавачҷӯх намуда, имкониятҳои татбиқи усулҳо ва технологияҳои инноватсионии идоракунии дар фаъолияти ҳизбҳои сиёсиро низ мавриди омӯзиш ва таҳлил қарор диҳад.

Новобаста аз камбудиҳои чузъии техникӣ ва имлоӣ, таҳқиқоти Мансурӣ Ҷамшед Обидзода дар мавзӯи «Ҳизбҳои сиёсӣ ҳамчун унсурҳои калидии низомии сиёсӣ ва нақши онҳо дар рушди нумӯи давлат (таҷрибаи Тоҷикистон)» кори анҷомёфтаи мустақили илмӣ мебошад,

Автореферат натиҷаи кори мустақили эҷодии муаллиф буда, ҷавобгӯ ба талаботи муқарраргардидаи илмӣ таҳия гардидааст. Ақидаҳо ва хулосаҳои пешниҳодшуда дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ буда, роҳи усулҳо ва механизмҳои муосири тақмили низомии бисёрҳизбӣ ва баланд бардоштани самаранокии сиёсати давлатӣ асоснок гардидаанд.

Бо назардошти ин, Мансурӣ Ҷамшед Обидзода ба унвони илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6.2 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ сазовор мебошад.

Сардори раёсати рушди инноватсия ва дастгирии тижоратикунонии натиҷаҳои илмӣ ва техникии Агентии инноватсия ва технологияҳои рақамии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои сиёсӣ

 С. Анварзода
05.03.2026

734013, ш. Душанбе,
кӯчаи Бехзод 47^А,
тел. (+992) 918702705

“Имзои Анварзода Сунатулло, номзади илмҳои сиёсиро тасдиқ менамоям”

Сардори шуъбаи кадрҳои Агентии инноватсия ва технологияҳои рақамии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

 М. Шафратова
06.03.2026

